Len Murray și alți lideri sindicali la Downing Street 10: „Vom face totul pentru a determina guvernul să renunțe la reforma legii relațiilor industriale"

LONDRA

Politica economică a conservatorilor

La sfîrșitul lunii iulie — deci, la ceva mai mult de două luni după formarea guvernului conservator — parlamentul a intrat în vacanță. La reluarea lucrărilor, în octombrie, se vor fi strîns, așteptîndu-și soluționarea, un număr de legi importante și controversate. Pentru că, în două luni, conservatorii au început să-și aplice programul lor economic.

Exact două luni după formarea guvernului, institutul Gallup organizează un sondaj de opinie. Descoperă cu surprindere — și, prin el, descoperă chiar conservatorii — că aflarea la putere este mult mai dificilă decît menținerea în opoziție. Dacă s-ar desfășura astăzi alegeri, laburiștii ar avea un avans de cinci procente față de conservatori. Mai mult : 67 la sută dintre cei chestionați dezaprobă politica guvernului în domeniul inflației, 48 la sută — în problema impozitelor, 48 la sută — în problema șomajului. Faptul îi permitea unui comentator de la belgianul „Le Soir" să scrie : „Nimeni nu știe cu exactitate în Marea Britanie încotro se îndreaptă guvernul conservator. Dar toată lumea recunoaște — fie că o deploră, fie că o aplaudă — hotărîrea conservatorilor de a abate țara de pe calea pe care o conduseseră laburiștii". În cele două luni, guvernul a oferit nu puține indicii despre modul în care intenționează să modifice imaginea vieții economice și sociale britanice și să pună în aplicare programul său economic.

Mai întîi, au fost prezentate în fața Camerei Comunelor o serie de proiecte destinate reducerii puterii sindicatelor. O lege în acest sens va fi înaintată la toamnă și dezbătută, cel mai probabil, în primăvara următoare. Ministrul muncii, James Prior, afirma că reformele ar fi „limitate, dar vitale". În schimb, T.U.C. (Confederația sindicatelor britanice) a respins afirmația că reformele ar fi limitate și a avertizat asupra pericolelor unei „interferențe legislative" în relațiile industriale. Secretarul general al T.U.C., Len Murray, preciza : „Vom încerca să convingem guvernul să schimbe cursul acestor intenții". Consultările între sindicate și guvern continuă, deși fiecare parte nu și-a modificat poziția, iar la congresul anual al T.U.C., din septembrie, dezbaterile asupra proiectului de reformă vor reține cel mai mult atenția. Confruntările între cele două părți vor fi inevitabile.

Apoi, treptat, membrii guvernului conservator au început să anunțe măsuri economice care tind să modifice substanțial politica britanică în acest domeniu. Introducînd „Competition Bill" (legea competiției) — care presupune abolirea Comisiei prețurilor înființată de laburiști — guvernul declară că înțelege să lupte împotriva inflației prin combinarea unei „competiții viguroase" cu măsuri monetare și fiscale. John Smith, purtătorul de cuvînt al opoziției laburiste, era de părere că legea nu-i decît „un camuflaj pentru un permis de a lăsa prețurile să sporească rapid".

Sir Keith Joseph, ministrul industriei, recomandă, apoi, reducerea ajutorului pentru dezvoltarea regională cu o treime pînă în 1983, adică cu 223 milioane lire sterline. Sir Keith susține că multe sectoare care beneficiază de acest ajutor au o situație economică mult mai bună decît altele care nu primesc sprijin. Recomandările sale, este de părere Sir Keith, n-ar fi fundamentate pe considerații ideologice, ci ar avea în vedere o politică regională mai puțin costisitoare, și n-ar spori prea mult șomajul.

S-a anunțat, după aceea, că guvernul intenționează reducerea cheltuielilor publice cu 4 milioane lire sterline în următorul an fiscal, evident nu pe seama apărării, ci a serviciilor autorităților locale, educației, asistenței medicale. Monetariștii din guvern susțin că ele ar fi esențiale pentru reducerea inflației (care a atins 11,4 la sută în luna iunie) și că, în caz contrar, întreaga strategie economică ar eșua. Miniștrii mai liberali se tem că ar spori și mai mult șomajul. Dar, deși sindicatele au afirmat că efectele reducerilor vor fi „devastatoare", guvernul le-a aprobat. În convorbirea cu liderii sindicali care protestau împotriva acestei intenții, ministrul finanțelor, Sir Geoffrey Howe, declara că ar fi imposibilă menținerea cheltuielilor publice moștenite de la laburiști, fără sporirea impozitelor. În schimb, laburistul Denis Healey era de părere că guvernul a sporit deja, în mod deliberat, costul vieții cu 5—6 la sută și doar foarte înalte dobînzi ar putea coborî acest cost.

În paralel cu aceste măsuri, guvernul conservator a trecut și la o altă importantă acțiune de remodelare a industriei britanice : denaționalizarea. Cuvîntul de ordine : eficacitatea și profitul. Acțiuni substanțiale din „British Airways" și „British Aerospace" au fost vîndute particularilor ; activitățile lui „British National Oil Company", compania națională a petrolului fondată de laburiști în 1976, au fost drastic reduse ; sînt amenințate poșta, serviciul național al sănătății și serviciile publice ; „British Steel" și „British Shipbuilders" au primit avertismente : prima va fi denaționalizată, dacă nu-și va compensa deficitul pînă în aprilie 1980, a doua — dacă nu-și va restabili echilibrul financiar în următorii doi ani.

În sfîrșit, în domeniul investițiilor, pentru prima oară după ultimul război mondial, britanicii vor putea investi direct în străinătate. Guvernul afirmă că, în acest fel, se conformează unui punct al Tratatului de la Roma care stipulează libera mișcare a capitalurilor în cadrul C.E.E. Dar un rol în această măsură pare să-l fi avut și ascensiunea constantă a puterii monedei britanice, datorată petrolului Mării Nordului (Marea Britanie a ajuns să extragă 1,74 milioane barili zilnic), dobînzilor foarte mari care atrag capitalurile străine și neîncrederii în dolar.

La capătul primelor luni de guvernare, apar foarte limpede cîteva aspecte ale politicii interne a conservatorilor. Înainte de toate, guvernul înțelege să utilizeze toate mijloacele pentru a restabili spiritul întreprinderii particulare. Cu toate că nu evită consultările și discuțiile cu alte forțe sociale și economice, conservatorii se arată foarte fermi în aplicarea programului lor economic, preferînd dificultăți care, în opinia lor, vor dispărea cu timpul, dar dublate de eficacitate în toate ramurile și sectoarele economiei și de revenirea la regulile pieței. Guvernul consideră că nu poate trece la înființarea unor noi locuri de muncă înainte de a le desființa pe toate cele care se dovedesc neproductive sau neprofitabile. Numărul șomerilor a sporit, din nou, în iunie, la 1 463 932 persoane. Perspectiva agravării șomajului prin reducerile preconizate ar afecta strategia sindicatelor care ar fi constrînse să renunțe la revendicările salariale preconizate. Și este foarte puțin probabil ca, în următoarele luni, tensiunea dintre sindicate și guvern să nu izbucnească într-o formă oarecare.

Stelian Țurlea

„Majulah Singapura"

Poartă între două oceane, Pacific și Indian, și punct de răscruce al marilor căi maritime asiatice, Singapore a cunoscut, în cei 14 ani de independență, o ascensiune economico-socială continuă, devenind unul din marile centre portuare și comerciale ale lumii.

Capitala statului-insulă, Singapore, s-a dezvoltat ca un veritabil oraș-grădină, numeroasele blocuri înălțate în ultimii ani irumpînd parcă din bogata vegetație ecuatorială. Dar dezvoltarea statului Singapore se bazează, în principal, pe înfăptuirea unui intens program de industrializare. Semnificativă deviza insulei : „Majulah Singapura" („Să înflorească Singapore").

Arteră comercială la Singapore

ROMA

O soluție, dar nu încă soluția...

Compus din democrat-creștini (16), socialist-democratici (4), liberali (2) și „tehnicieni" independenți (3), guvernul format, sîmbătă seara, la Roma de către democrat-creștinul Francesco Cossiga se va afla sub semnul tranziției ; fără a se bucura de un vot majoritar în parlament, el va fi învestit datorită abținerii partidului socialist.

Dacă guvernul format la 1 august de Filippo Maria Pandolfi va rămîne în istoria Italiei drept guvernul cu viața cea mai scurtă (a depășit cu puțin... o oră), cabinetul Cossiga, care i-a succedat, a fost format într-un răstimp record : o zi. El a pus capăt „crizei caniculare" („Corriere della Sera"), declanșată în zilele geroase de sfîrșit de ianuarie și înregistrată în analele politice italiene drept cea mai lungă criză de guvern de pînă acum. Timp de șase luni, cît a durat, patru personalități politice au încercat, în șapte reprize, să-i găsească soluționarea : democrat-creștinul Giulio Andreotti — de trei ori, republicanul Ugo La Malfa, socialistul Bettino Craxi și democrat-creștinul Filippo Maria Pandolfi — cîte o dată.

Chiar dacă, practic, crizei i s-a găsit, în sfîrșit, o soluție, teoretic, ea nu s-a încheiat. Fiindcă guvernul premierului Francesco Cossiga este un guvern de tranziție, cu o durată de numai cîteva luni (pînă în noiembrie sau decembrie, cînd se va desfășura congresul democrației creștine), un guvern constituit pentru a liniști — cel puțin o vreme — apele vieții politice italiene. El este rezultatul — cum constata un observator — „meciului nul" dintre democrat-creștini și socialiști, viu

Premierul Francesco Cossiga, la ieșirea de la Palatul Quirinale, după ce a acceptat desemnarea sa în funcție de către președintele Sandro Pertini

disputat în cursul lunii iulie și soldat cu înfrîngerea, mai întîi a democrat-creștinului Giulio Andreotti și, apoi, a socialistului Bettino Craxi. Și pe mai departe, cvadratura cercului rămîne : democrația creștină (38 la sută din voturi, la alegerile din 3 și 4 iunie), aritmetic, nu poate guverna fără sprijinul socialiștilor (10 la sută), sprijin pe care aceștia îl refuză cîtă vreme P.C.I. se află în opoziție ; partidul comunist (30 la sută) condiționează intrarea într-o majoritate de „uniune națională" (ca cea formată de Aldo Moro) de intrarea în guvern, pe care, însă, o respinge democrația creștină ; în ce privește partidele așa-numite „laice" sau intermediare, precum cel socialist-democratic, republican și liberal, acestea, împreună, cu numai 8 la sută din voturi, nu constituie un factor decizional.

Deocamdată eludată, soluționarea politică a crizei urmează a fi căutată în continuare pentru a se concretiza într-o formulă de guvern capabilă să abordeze în mod eficace problemele grave cu care este confruntată societatea italiană. Între acestea — inflația care, potrivit ultimelor statistici, se îndreaptă spre 16 la sută, contrazicînd previziunile anterioare ; recesiunea care, amenințînd economia, va adăuga noi șomeri la cele aproape două milioane pe care le are azi Italia ; terorismul care, infiltrat în țară începînd cu 1972, se exprimă tot mai frecvent și mai exploziv ; criza energetică ce-și așteaptă, la rîndu-i, o grabnică soluționare.

Azi, poate mai mult ca oricînd, forțele politice democratice au conștiința urgenței situației. Și chiar dacă au amînat soluțiile pentru iarnă, este evident că ceea ce s-a dorit este obținerea unei „pauze de reflecție" într-o criză de durată. Existența acestui guvern, destinat unei tranziții mai mult sau mai puțin prelungite, trebuie să faciliteze dialogul dintre partide, capabil să asigure soluții viabile dosarelor social-economice ale Italiei.

Rodica Dumitrescu

CONTRAPUNCT

Micul Big...

Se știe absolut precis, din surse demne de toată încrederea, că, în urmă cu nouă ani, Tee Tua, directorul brigăzii anti-drog din Singapore, a promis colaboratorilor săi că îl va scoate pe mister Big din piatră seacă și că se va răfui cu dînsul cum nimeni nu s-a răfuit vreodată.

Marile promisiuni de acest gen au adesea o soartă specială. Cu cît sînt mai teribile cu atît se pot amîna, spre savoarea grozavă a aceluia care strînge plasa lent în jurul victimei, cu răbdarea perfidă și sistematică a numărătorii inverse.

Tee Tua a numărat invers mai mult de 3 000 de zile, iar capcana pregătită și-a lărgit cușca an de an, de la un continent la altul, căscîndu-se, cu acel mut apetit al răzbunării, sub toate meridianele. Mister Big intrase, însă, într-o piatră mai seacă decît se putea închipui, iar răfuiala scontată începuse să aibă neclaritatea șmecheră, a speranțelor imprudente.

În timp ce, la Singapore, brigada anti-drog muncea din greu, încercînd să descurce țițele nebuloasei afaceri, iar Interpolul — mobilizat la rîndul său — controbăia prin toate vămile lumii după un profil care să aducă a profilul vai, atît de vag, al numitului Big, la Copenhaga se stabilea un cumsecade mic comerciant, venit, e adevărat, de departe. După ce și-a făcut rost de un apartament modest într-un cartier modest, micul comerciant și-a deschis un bar modest unde se putea consuma ceai cu sandvișuri, lapte și delicioase prăjiturele, ba chiar și bere. Pensionarii și tinerii cuminți din cartier ronțăiau delicioasele preparate și îl simpatizau pe patronul stabilimentului, care, mititel și blajin, oferea pe credit, cu o frecvență înduioșătoare, ba unele, ba altele.

Adesea, însă, simpaticul negustor lipsea de la tejghea, prins, desigur, de alte treburi. Adevărul este că, în pofida profilului său, călătorea mult. Nimic mai firesc : dădea o fugă cînd la Amsterdam, cînd la Hamburg, cînd la Goeteborg, mereu în triunghi, și mereu blajin și mititel. Își vizita locotenenții care controlau, la rîndul lor, piața drogurilor din Europa occidentală.

Mister Big, pentru că despre dînsul e vorba, după o fugă ca în basme din Singapore și cîteva ciocniri excesiv de sîngeroase pe cîteva continente, a reușit, ca, printre prăjiturele și cești cu lapte, să pună la punct, în trei ani, o placă turnantă a stupefiantelor, a cărei axă se înfigea în modestul cartier din Copenhaga, drept în modesta sa tejghea. De la sediul cu pricina, a lichidat zîmbind cumsecade, prin interpuși rezonabili, celebra rețea „Hong-King-14 K" — pînă la data execuției, principala furnizoare de heroină pentru clientela nord-americană. În 1974, mister Big s-a hotărît să gîtuie, la rînd și rapid, bandele rivale care mișunau cu un entuziasm excesiv prin țările vest-europene. Nu le-a demontat pe toate, dar tenacitatea și maniera neiertătoare de acțiune i-a convins pe mulți că mister Big merită să devină patron absolut într-un departament care avea nevoie strîngentă de un cap doldora de idei și o lipsă de scrupule avînd forța rece a evidenței.

Astfel, 80 la sută din heroina care a poposit, în ultimii ani, în venele sutelor de mii de clienți vest-europeni a fost asigurată prin munca asiduă a acestui Big cu un profil atît de vag. Marfa se cumpăra la Bangkok, de aici pleca, pe căi șerpuite, într-o insulă sărăcuță din nordul Indoneziei și, de acolo, cît mai șerpuit, la Amsterdam, via, evident, Copenhaga.

La Singapore, Tee Tua ar mai fi numărat invers multă vreme, dacă unii dintre locotenenții acestei rețele nu ar fi început să-și dea în petic la prea multe festinuri, în care, de la o anumită oră în sus, discreția înceta să mai reprezinte punctul forte. Din șoaptă în șoaptă, „triunghiul" s-a destrămat și firul Ariadnei s-a derulat cu exactitate spre modestul bar din cartierul Frederiksberg, unde, cu o moliciune servilă și ochi duioși, vindea fursecuri regele heroinei din Europa occidentală.

Coroana domniei-sale s-a dus de-a rostogolul, desigur, spre a fi așezată cu o trufie secretă pe alt cap gata să preia comanda. O concluzie a Interpolului merită atenția, tocmai în legătură cu așa-numita „capacitate de refacere" a escadroanelor drogului : „O captură sau anihilarea unei rețele permit, de la an la an, constatarea că traficanții de stupefiante își perfecționează metodele și își întăresc pîrghiile financiare". Este rezultatul direct al existenței unei „clientele din ce în ce mai numeroase, gata să achite sume exorbitante pentru dozele necesare".

Un alt Big, nu se știe cît de mic, își găsește oricînd locul, la capătul tubului de unde se pompează, spre mințile atîtor disperați, „fericirea" aceea ucigătoare care costă exact cît este necesar ca marea industrie de droguri să-și refacă pielea atît de frecvent ciuruită, iar profiturile să crească.

Radu Budeanu

TEHERAN

Desemnarea „adunării experților"

Pentru a doua oară după evenimentele din luna februarie, iranienii au fost chemați în fața urnelor : de această dată, pentru a-i desemna pe cei 73 de membri ai unei „adunări de experți", însărcinate să se pronunțe asupra proiectului noii constituții.

Desfășurarea scrutinului n-a diferit prea mult de cea a votului din martie — referendumul în favoarea republicii islamice. Centrele de vot — aproximativ 2 000 la Teheran și 18 000 în întreaga țară — au fost instalate în școli, clădiri administrative, moschei și chiar pe trotuare. Pe foile de buletin erau indicate identitatea alegătorului și opțiunea sa pentru unul sau altul dintre candidați.

Cîteva sute de candidați și-au disputat cele 73 de locuri în adunarea de experți, căreia îi revine responsabilitatea să se pronunțe asupra proiectului noii constituții a Iranului, înainte de supunerea lui unui referendum popular. Publicat la jumătatea lunii iunie în presa iraniană, anteproiectul constituțional menționa instaurarea în viitor, în Iran, a unui regim prezidențial și parlamentar, garantînd libertățile civile și sistemul pluripartit. În preambulul documentului, se făcea referire la caracterul islamic al noii republici.

Sarcina experților aleși la 3 august nu este doar de esență juridică, ci are, firește, și implicații politice.

Complexitatea operațiunii de înzestrare a Iranului cu o nouă constituție, corespunzătoare noilor realități interne, s-a vădit din însăși organizarea recentelor alegeri. Cu numai cîteva zile înainte de scrutin, o serie de formațiuni și personalități politice au cerut amînarea alegerilor, considerînd că „lipsesc condițiile necesare pentru organizarea lor în bune condiții". Acest deziderat a fost exprimat, de pildă, de Partidul pan-iranian. De asemenea, de Partidul Republican al Poporului Musulman, formațiune politică religioasă inspirată de ayatollahul Shariat Madari, apreciat drept a doua personalitate în rîndul ierarhiei musulmane șiite iraniene. Într-o declarație publicată cu 48 de ore înainte de deschiderea scrutinului, P.R.P.M. cerea ca alegerile să fie amînate și avertiza că, în caz contrar, va boicota votul.

Poziția P.R.P.M. a fost apreciată drept un reflex al opiniilor diverse manifestate în rîndul mișcării musulmane șiite din Iran și pusă în legătură cu recentele păreri emise în cursul unui interviu, acordat agenției iraniene de știri PARS„ de ayatollahul Shariat Madari. Acesta și-a exprimat dezacordul față de participarea clerului la instanțele administrative și față de textul constituțional publicat.

În preajma deschiderii scrutinului s-au înregistrat anumite defecțiuni în sectorul partidelor politice laice. Cu 24 de ore înainte de alegeri, partidul Frontul Național, cu vederi preponderent liberale și de stînga, a anunțat că-și retrage candidații din competiție, iar o altă mare formațiune laică, de orientare de stînga, Frontul Național Democratic, a decis, de asemenea, să nu participe la alegeri. Această poziție au luat-o și alte mici grupări politice laice.

Desfășurate în aceste condiții, alegerile din 3 august au avut drept principale protagoniste formațiunile : Partidul Republicii Islamice, al adepților ayatollahului Khomeiny — căruia i-au revenit, de altfel, potrivit rezultatelor aproape definitive, majoritatea locurilor —, grupările „Mujahideen Khalq", „Fedayin Khalq" și partidul comunist Tudeh. În timpul votării, s-a constatat o puternică abținere la Teheran, o participare mai însemnată dar moderată în provincie. De altfel, ministrul iranian de interne, referindu-se la prezența mai numeroasă a alegătorilor în diversele regiuni ale țării, a observat „slaba participare a locuitorilor capitalei" la recentul vot. El a menționat că adunarea experților ar putea să se întrunească în jur de 11 august și să examineze anteproiectul Constituției. Redactarea noului document, după amendare, ar putea fi încheiată înainte de 21 septembrie, dată după care ar urma să fie pregătit referendumul asupra legii fundamentale.

Premierul iranian Mehdi Bazargân (primul din dreapta) la unul din centrele de votare

Liana Enescu

Acordul dintre Mauritania și POLISARIO

În cadrul unei noi întîlniri între o delegație guvernamentală mauritană și cea a frontului POLISARIO a fost semnat un acord între cele două părți.

După înlăturarea — iulie 1978 — a lui Ould Daddah din funcția de președinte al Mauritaniei, ce a fost urmată de încetarea, de către POLISARIO, a luptelor cu armata mauritană, cele două părți au avut unele întîlniri în cadrul cărora s-au abordat modalitățile de reglementare negociată și reciproc acceptabilă a situației din Sahara occidentală. Au intervenit însă mai mulți factori care au dus la o sistare a întîlnirilor și, cîteva zile, chiar la o nouă încordare a situației. Ne referim atît la situația din Mauritania, provocată de moartea fostului premier Bousseif (mai a.c.) și demisia fostului șef al statului (Ould Saleck), cît și la faptul că, la jumătatea lunii trecute, POLISARIO a suspendat încetarea focului, trupele sale atacînd unități ale armatei mauritane și făcînd un important număr de prizonieri. Totuși, în cadrul reuniunii la nivel înalt a O.U.A. de la Monrovia (iulie a.c.), ambele părți au răspuns apelurilor la conciliere și dialog lansate de unele state africane. Semnalăm, în context, că documentul privind Sahara occidentală, adoptat în cadrul conferinței O.U.A., a fost votat și de Mauritania. El conține două recomandări privind respectarea încetării focului de către părțile în conflict și organizarea unui referendum în legătură cu problema autodeterminării. Despre aceste recomandări, premierul mauritan, Haydalla, arăta că, „dacă vor fi aplicate în mod lucid și suficient de rapid, ele vor deschide o nouă perspectivă în regiune". La rîndul lor, liderii frontului POLISARIO au hotărît o nouă încetare a focului și eliberarea prizonierilor mauritani luați în cursul operațiunii din 12 iulie a.c. Apoi, la începutul acestei luni, datorită bunelor oficii ale statelor membre ale comitetului „ad-hoc" al O.U.A. privind Sahara occidentală, Mauritania și POLISARIO au reluat negocierile, delegațiile fiind conduse de colonelul Salem Ould Sidi, membru al Comitetului Militar de Salvare Națională din Mauritania, și, respectiv, Bechir Mustapha Sayed, secretar general adjunct al POLISARIO. Aceste negocieri s-au încheiat duminică seara, cînd șefii celor două delegații au semnat acordul de pace. În esență, așa cum a fost transmis luni de agențiile de presă, acordul arată : „Republica Islamică Mauritania declară solemn că nu are și nu va avea revendicări teritoriale sau de alt gen în Sahara occidentală". Totodată ea „hotărăște să iasă definitiv din războiul injust din Sahara occidentală, urmînd modalitățile stabilite de comun acord cu reprezentantul poporului sahraui, frontul POLISARIO". La rîndul său, „frontul POLISARIO declară solemn că nu are și nu va avea revendicări teritoriale asupra Mauritaniei". În fine, „frontul POLISARIO, în numele poporului sahraui, și Republica Islamică Mauritania hotărăsc, prin prezentul acord, să semneze între ele o pace definitivă". Totodată, ambele părți au stabilit să aibă întîlniri periodice pentru a transpune în practică prevederile acordului, ce va fi notificat secretarilor generali ai O.N.U. și O.U.A., cît și membrilor comitetului „ad-hoc" al O.U.A. în problema Saharei occidentale.

Dumitru Constantin

LUSAKA

Situația din Zimbabwe în dezbaterea conferinței Commonwealth-ului

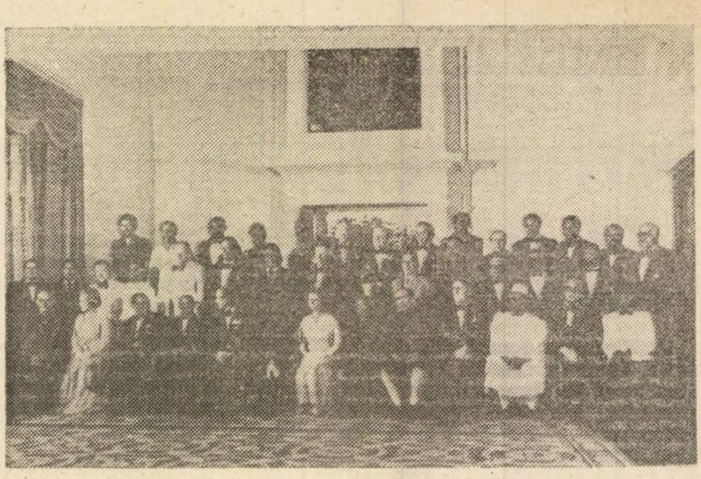

Lusaka. Reuniunea șefilor de stat și de guvern din țările Commonwealthului

Conferința la nivel înalt a țărilor membre ale Commonwealth-ului, desfășurată la Lusaka, a adoptat, la începutul acestei săptămîni, un document privind problema rhodesiană, elaborat de reprezentanții Tanzaniei, Zambiei, Marii Britanii, Australiei, Nigeriei și Jamaicăi. Soluția avansată este, în general, apreciată ca fiind de compromis.

Subliniind necesitatea urgentă de a se găsi o soluție situației din Rhodesia, documentul confirmă sprijinul deplin pentru o guvernare autentică a majorității africane în Zimbabwe și precizează că Marii Britanii îi revine responsabilitatea constituțională de a acorda independența legală poporului zimbabwe, pe baza guvernării majorității. Toate părțile în conflict trebuie să fie implicate în căutarea unei reglementări durabile, care să includă adoptarea unei Constituții democratice, conținînd garanții și pentru minorități. Guvernul format în baza unei astfel de Constituții trebuie să fie constituit în urma unor alegeri libere și corecte, supravegheate de guvernul britanic și în prezența unor observatori din partea Commonwealthului. Se consideră că procedura adecvată pentru realizarea acestor obiective ar fi convocarea unei Conferințe constituționale, la care să fie invitate toate părțile. De asemenea, se apreciază că un obiectiv major în vederea aplicării unei reglementări durabile îl constituie încetarea ostilităților și ridicarea sancțiunilor economice față de Rhodesia. Acest document urmează să fie supus, la 10 august, spre dezbaterea, în detaliu, a cabinetului britanic, în cazul aprobării lui Marea Britanie urmînd să treacă la elaborarea unui proiect de constituție pentru Rhodesia.

Imediat după publicarea documentului convenit la Lusaka, observatorii politici constatau o serie de modificări intervenite în poziția Marii Britanii, în abordarea modalităților de reglementare a problemei rhodesiene ; ei pun în legătură aceste modificări cu puternicul curent de opinie existent în rîndul țărilor africane și pe plan mondial în favoarea luptei de eliberare a poporului zimbabwe. La Lusaka, premierul britanic, Margaret Thatcher, califica actuala constituție rhodesiană drept imperfectă, avînd lacune în probleme de foarte mare importanță. „Mă refer — a precizat ea — la prevederile constituționale care dau posibilitatea minorității albe să blocheze în parlament schimbările constituționale ce nu îi sînt pe plac".

În ce privește documentul conferinței de la Lusaka, cotidianul londonez „Financial Times" relevă că reglementarea preconizată lasă fără răspuns probleme importante, amintind printre acestea faptul că nu se specifică cine va administra Rhodesia pînă la organizarea de noi alegeri, cine va deține controlul asupra forțelor armate și cînd și cum va fi anunțată încetarea luptelor. În opinia ziarului menționat, acestea sînt probleme care au dus în impas toate tratativele anterioare asupra Rhodesiei.

Un purtător de cuvînt al Uniunii Poporului African Zimbabwe (ZAPU) care, împreună cu Uniunea Națională Africană Zimbabwe (ZANU), formează Frontul Patriotic, a făcut, pînă la închiderea ediției noastre, o primă declarație — precizînd că se bazează pe informații preliminare, incomplete — în care se apreciază că documentul de la Lusaka are un caracter general, este nerealist, nu prezintă propuneri concrete și nu evidențiază rolul Frontului Patriotic în viitoarea reglementare a situației din țară.

Anterior, un purtător de cuvînt al Frontului Patriotic Zimbabwe releva că această organizație a acceptat, în principiu, propunerile prezentate la conferința Commonwealth-ului, privind o nouă constituție rhodesiană. El a menționat însă că forțele patriotice nu vor accepta o încetare a focului, înainte de aprobarea unei noi constituții. Totodată, într-o declarație făcută ziariștilor prezenți la Lusaka, Joshua Nkomo, copreședinte al Frontului Patriotic Zimbabwe, sublinia că forțele patriotice sînt ferm hotărîte să continue lupta armată împotriva regimului marionetă instalat la Salisbury — creație artificială a rasiștilor —, pînă cînd puterea va fi preluată, în mod real, de poporul zimbabwe.

Sabina Diaconu

LA PAZ

Un președinte pentru un nou scrutin

Doi candidați s-au înfruntat, iar președinte a fost ales... al treilea. Adică, un senator care nu se angajase în competiția electorală. Va reveni calmul la La Paz ?

Hernan Siles Zuazo a dobîndit la urne un avans de 1 512 voturi (528 696 contra 527 184). Principalul său rival la funcția supremă, Victor Paz Estenssoro, avea asigurat sprijinul a 65 de senatori și deputați din cei 144 constituiți în colegiul electoral pen-

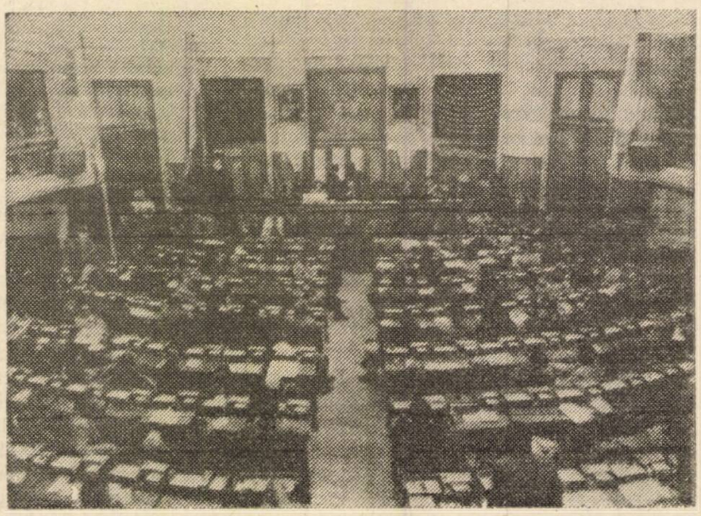

În Congresul bolivian : zile de dezbateri febrile

tru a desemna președintele țării. Sufragiul direct soldîndu-se cu absența unei majorități, s-a recurs, potrivit Constituției, la Congresul țării. Alegerea lui Estenssoro părea asigurată, iar o cunoscută agenție de presă s-a grăbit să anunțe evenimentul. Numai că succesivele scrutinuri din Congresul bolivian s-au încheiat ca un „meci nul". Estenssoro n-a izbutit să recolteze 73 de sprijinitori (majoritatea necesară), în timp ce concurentul său, care conta pe 45 de adepți, a izbutit să-și rotunjească efectivul pînă la 54. Partizanii fostului președinte Hugo Banzer (al treilea clasat în cursa electorală) n-au arbitrat confruntarea. Ei au preferat să utilizeze buletine albe, exprimînd lipsa de preferință. Ceea ce a anulat calculul hîrtiei — adică previziunea comentatorilor că dreapta lui Banzer va înclina balanța în favoarea lui Estenssoro. Și, astfel, niciunul din pretendenții la președinție, Estenssoro (72 ani, conducătorul Mișcării Naționale Revoluționare — de centru dreapta) și Zuazo (66 ani, liderul Unității Democratice Populare — de centru stînga) n-a reușit performanța de a reveni în fruntea statului, căci ambii au fost, în trecut, aleși în această funcție.

O atmosferă „fierbinte" a domnit în ultimele zile la La Paz. Toți candidații acuzau autoritățile de falsificarea scrutinului. Niciunul nu se declara satisfăcut de rezultatul comunicat, pretinzînd că a fost privat de voturi. Siles Zuazo a amenințat chiar și cu o grevă a foamei, pentru a da protestului său o notă suplimentară de spectaculos. Perspectiva ca Estenssoro să fie ales, deși s-a clasat al 2-lea (perspectivă sugerată de componența Congresului, în care a beneficiat de un decupaj electoral ce a favorizat partidul său) a declanșat o grevă generală, incidente, demonstrații.

Revenirea la un regim civil, după o îndelungată prezență a militarilor în fruntea țării, părea tulburată de impasul prezidențial, alimentat de o ostilitate extremă între Estenssoro și Zuazo. Au început să circule zvonuri privind o posibilă lovitură de stat. Generalul David Padilla, actualul deținător al puterii, s-a arătat, însă, decis să transfere puterea unui președinte civil. Amenințarea cu „vidul puterii" n-a provocat ieșirea din cazărmi a militarilor. Aceștia și-au păstrat calmul, avertizînd, însă, pe oamenii politici asupra riscurilor pe care și le asumă prin sterilitatea rivalităților personale.

„Meciul nul" dintre principalii candidați a determinat intrarea în scenă a unui om politic ce nu manifestase ambiții prezidențiale : Walter Guevara Arce, președinte al Senatului. Un acord dificil realizat, contestat de mai multe ori, negociat și renegociat, a îngăduit proclamarea ca președinte al lui Guevara pentru 12 luni. Un președinte pe un an, cu mandatul de a organiza noi alegeri pentru funcția supremă.

„France Presse" subliniază că președintele provizoriu (în vîrstă de 67 ani) nu este un necunoscut în viața politică boliviană. El s-a aflat, în 1941, împreună cu Estenssoro și Zuazo, printre fondatorii Mișcării Naționale Revoluționare. A fost ministru al afacerilor externe, ca și al internelor sub președinția lui Estenssoro (1952—1956) și a lui Zuazo (1956—1960). Dezacorduri l-au despărțit de vechii săi prieteni politici în 1960, apoi în 1974 a fost nevoit (sub regimul lui Hugo Banzer) să se exileze, reîntorcîndu-se în Bolivia în 1978, cînd a avut loc reconcilierea cu Estenssoro.

Misiunea de tranziție a lui Walter Guevara Arce nu se anunță comodă. Tensiunea politică riscă să domine lunile care urmează, pînă la noul scrutin prezidențial. Sînt luni asupra cărora planează nesiguranța.

M. Ramură

BEIRUT

Din nou, elemente de tensiune în sud...

Ultimul raid israelian din sudul Libanului — desfășurat în noaptea de 2 spre 3 august — a oferit unor operatori de la canalul american de televiziune „N.B.C." prilejul unei premiere. Într-adevăr, potrivit declarației unui purtător de cuvînt militar de la Tel Aviv, aceștia au fost autorizați, pentru prima oară, să însoțească trupele israeliene și să filmeze mersul operațiunii. Nu știm, deocamdată, care sînt faptele surprinse de ei, dar cu siguranță că ele (după cum o confirmă și informațiile transmise de agențiile internaționale de presă) nu se abat de la scenariul de violențe caracteristic unor împrejurări similare din trecut. Sub acest aspect, ele nu cuprind nimic nou. Contrar intereselor inamovibile ale securității și liniștii în zonă, noul raid israelian a fost criticat — în suita unor reacții negative mai largi — și de către Departamentul de Stat al S.U.A., care a apreciat că asemenea acțiuni „nu pot decît să facă și mai dificilă instaurarea păcii și stabilității în sudul Libanului". Guvernul de la Beirut a înaintat o plîngere Consiliului de Securitate, rezervîndu-și dreptul de a cere, ulterior, convocarea unei reuniuni a forului permanent al O.N.U.

În cursul ultimei operațiuni israeliene, au fost atacate localitatea Kaoukaba și unele sate învecinate din sectorul oriental (Arkoub) al regiunii meridionale, unde se află un detașament al armatei regulate libaneze și altul aparținînd forțelor interimare O.N.U. pentru menținerea păcii în zonă. De altfel, potrivit aceleiași declarații a Departamentului de Stat, forțele israeliene au depășit, cu această ocazie, linia de demarcație controlată de „căștile albastre". Concomitent, artileria israeliană a bombardat, timp de cinci ore, lansînd cam șase obuze pe minut, sate din sectorul oriental al Libanului de sud, din regiunea barajului Karakoum și din vestul cîmpiei Bekaa.

Numărul victimelor înregistrate ca urmare a noilor atacuri israeliene nu este cunoscut cu exactitate, dar pagubele materiale sînt apreciate drept considerabile. Este ceea ce ridică, o dată mai mult, marile întrebări cu privire la fluiditatea situației din sudul Libanului, unde se manifestă, de mai multă vreme, întregul ghem de contradicții caracteristice crizei libaneze. Milițiile conservatoare separatiste, sprijinite de Israel, controlează aici o regiune, Mettoula, a cărei așa-zisă „independență" a fost proclamată de către ex-colonelul libanez Saad Hadad. În imediata lor vecinătate se află forțele comune palestiniano-progresiste, precum și forțele interimare O.N.U. (UNIFIL) a căror bună funcționare a fost împiedicată pînă acum. Cunoscînd o nouă intensificare în ultimul timp, frecventele acțiuni israeliene vizează, declarat, înlăturarea palestinienilor din sudul Libanului și — conform celor mai mulți comentatori — crearea unui „cordon sanitar" la frontiera cu Libanul, controlat de milițiile conservatoare.

Toate problemele amintite, inclusiv cele legate de buna funcționare a UNIFIL, au fost examinate, chiar în preajma noilor atacuri israeliene, și în cursul convorbirilor avute în zonă de către Brian Urquhart, adjunct al secretarului general al O.N.U. Reprezentantul Națiunilor Unite a conferit, la Beirut, atît cu președintele Elias Sarkis și cu alte oficialități libaneze, cît și cu președintele Comitetului Executiv al Organizației pentru Eliberarea Palestinei, Yasser Arafat, iar la Tel Aviv cu ministrul apărării, Ezer Weizman. Din păcate, întrevederile sale — consacrate unei analize detaliate a situației — nu au putut descuraja noul raid și intensificarea bombardamentelor israeliene, pe uscat și pe mare, devenite aproape cotidiene. La plecarea din Beirut, Brian Urquhart și-a exprimat dorința ca Libanul să întreprindă o vastă ofensivă diplomatică internațională, în scopul reducerii tensiunii din sudul țării. Totodată, el a menționat că forțele O.N.U. vor rămîne în Liban, în ciuda eșecului lor actual, și că mandatul lor va fi prelungit în luna octombrie.

Noua sporire a tensiunii în zonă coincide, pe de altă parte, cu schițarea unor posibile evoluții de semnificație mai largă pentru Orientul Mijlociu, cum ar fi discuțiile în jurul unui eventual dialog S.U.A. — O.E.P. și pentru adoptarea unor modificări ale rezoluției 242 a Consiliului de Securitate al O.N.U., din noiembrie 1967. Administrația americană — a declarat, recent, purtătorul de cuvînt al Departamentului de Stat — este convinsă că palestinienii trebuie să aibă un cuvînt de spus la instituirea unui organism de autoguvernare pe malul occidental al Iordanului și în Gaza ; este exclusă, a adăugat Hodding Carter, posibilitatea ca ei să participe la convorbiri prin reprezentanți din afara O.E.P. În context însă, purtătorul de cuvînt a recunoscut că, în momentul de față, eforturile depuse pentru a-i atrage pe palestinieni la negocierile de pace cu privire la Orientul Mijlociu „nu fac prea mari progrese".

Asupra situației din Liban, toate aceste evoluții diplomatice se repercutează într-o formă sau alta, mai mult sau mai puțin direct, tot așa cum desfășurarea întregii crize libaneze nu poate fi desprinsă de ansamblul situației periculoase care se menține în regiune. Dar, aplicarea rezoluțiilor pertinente ale O.N.U. cu privire la sudul Libanului — cum au cerut oficialitățile de la Beirut în cursul recentelor convorbiri cu Brian Urquhart —, respectarea independenței, suveranității și integrității teritoriale ale Libanului, ca și restabilirea autorității statului pe întreg teritoriul național ar putea contribui, hotărîtor, la ameliorarea situației generale din această țară greu încercată.

I. Madoșa

Memoria Hiroşimei continuă să reprezinte un avertisment deosebit de sever pentru actualitate. Luni dimineaţa, la împlinirea a 34 de ani de la lansarea primei bombe atomice din istorie, soldată cu peste 90 000 de victime, primarul oraşului care a cunoscut teribila tragedie a lansat un nou apel pentru desfiinţarea arsenalelor militare şi întreruperea imediată a cursei înarmărilor, apreciind că aceasta „acaparează numeroase resurse şi răspîndeşte foametea şi sărăcia în lume". Circa 30 000 de persoane s-au adunat în parcul oraşului, la ora 08,15 exact — cînd un bombardier american „B-29" a lansat bomba atomică asupra Hiroşimei —, pentru a demonstra şi cinsti memoria numeroaselor victime ale exploziei. În jur de 500 de fotografii inedite ale acestei catastrofe şi ale celei de la Nagasaki au fost obţinute, din partea arhivelor naţionale americane, ale armatei de uscat şi aviaţiei S.U.A., de către un grup privat japonez, care intenţionează să le prezinte cu prilejul unor expoziţii internaţionale consacrate copilului

1000+1

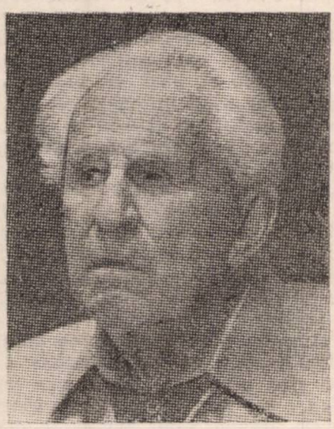

In ultimul său interviu, publicat postum de către hebdomadarul francez „Les nouvelles littéraires", filozoful Herbert Marcuse reafirmă cîteva dintre principalele idei ale operei sale, între care şi condamnarea categorică a violenţei. „Tineretul — se spune în interviu — trebuie să înţeleagă că nu trebuie să respingă, în favoarea violenţei abstracte şi feroce, dragostea şi viziunea poetică, lirică, asupra lumii". Născut în 1898, la Berlin, Herbert Marcuse a încetat din viaţă, săptămîna trecută, într-un spital din apropiere de München. În 1932, a emigrat în S.U.A., iar opt ani mai tîrziu a fost naturalizat american. Printre lucrările lui cele mai cunoscute se află „Omul unidimensional" şi „Eros şi civilizaţie"

Demografie

Populaţia capitalei R.P. Chineze, Beijing, a crescut de la 4,14 milioane, în 1949, la 8,49 milioane, în 1978, sporul natural fiind de trei milioane – anunţă agenţia „China Nouă", citind comunicările făcute în cadrul primei conferinţe din capitala chineză asupra problemelor teoretice de demografie. Cu ocazia reuniunii, la Beijing a fost înfiinţată o societate care se va consacra cercetărilor în acest domeniu.

Istorie

La începutul lui 1980 vor vedea lumina tiparului, în limbile franceză, engleză şi arabă, primele două tomuri ale unei monumentale „Istorii generale a Africii", în opt volume. Operă colectivă a numeroşi savanţi, îndeosebi africani, lucrarea este editată din iniţiativa şi cu sprijinul UNESCO. Primul volum – a cărui coordonare a fost asigurată de către un istoric din Volta Superioară – este consacrat metodei de lucru şi preistoriei africane. Al doilea, redactat sub conducerea unui istoric egiptean, va urmări evoluţia „continentului negru" din vechime şi pînă în secolul al VII-lea al erei noastre. Se preconizează ca fiecare volum al lucrării să cuprindă 700 de pagini.

Manevre

Guvernul elen a informat Comandamentul suprem al N.A.T.O. de la Bruxelles că Grecia nu va participa la manevrele pe care Blocul nord-atlantic le va organiza, în această toamnă, în regiunea Mediteranei – a anunţat agenţia naţională elenă de informaţii „A.N.A.". Hotărîrea – precizează agenţia – se datorează unui dezacord privind desfăşurarea manevrelor. Potrivit ziarului liberal „To Vima", decizia guvernului elen este strîns legată de problema integrării Greciei în structurile militare ale N.A.T.O., din care s-a retras, în august 1974, ca urmare a evenimentelor din Cipru. Revenirea Greciei în aceste organisme este examinată de circa doi ani, menţionează ziarul, dar ea întîmpină unele dificultăţi, datorate în special dezacordului asupra modalităţii de repartizare a competenţelor Greciei şi Turciei în Marea Egee.

Memorii

Primul volum al memoriilor fostului secretar de stat american Henry Kissinger va fi prezentat publicului la 23 octombrie, în cadrul Tîrgului internaţional al cărţii de la Frankfurt – s-a anunţat, la München, de către casa de editură vest-germană „Bertelsmann".

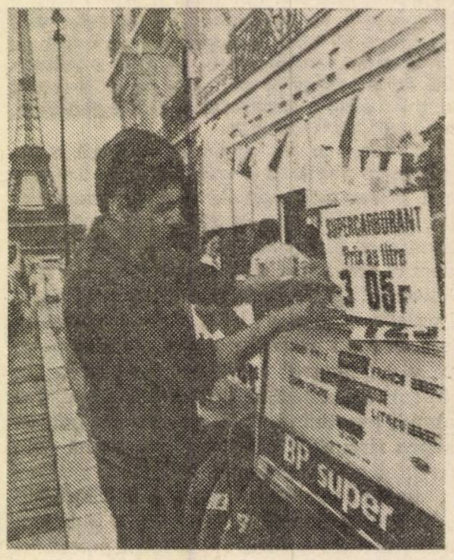

Vechile preţuri la benzină sînt înlocuite, în capitala Franţei, cu cele noi, după recentele majorări determinate de criza energiei

Trei membri ai organizaţiei separatiste ETA, cu capetele acoperite de glugi, au afirmat, recent, la o conferinţă de presă secretă, că teroriştii vor înceta campania de atentate cu bombe lansată în Spania. Săptămîna trecută au fost organizate, însă, noi atacuri. Se presupune că amintita conferinţă de presă a avut loc în sudul Franţei

Relații

Guvernul israelian a hotărît, duminică, în cursul ședinței sale săptămînale, să nu publice hotărîrile adoptate cu privire la stadiul actual al relațiilor dintre Israel și S.U.A. – a anunțat secretarul general al Consiliului de Miniștri. Comunicatul asupra reuniunii menționează că au fost examinate ultimele declarații ale oficialităților americane privind problema palestiniană și relațiile cu O.E.P., precum și situația care s-a creat după hotărîrea Consiliului de Securitate de a nu mai reînnoi mandatul forței de urgență a O.N.U. din Sinai, înlocuind-o cu observatori ai Organismului pentru supravegherea armistițiului în Orientul Mijlociu. Pe de altă parte, agențiile de presă informează că președintele Carter i-a telefonat, simbătă, premierului Menahem Begin, într-o încercare de a aplana recentele elemente de tensiune apărute în relațiile dintre cele două țări.

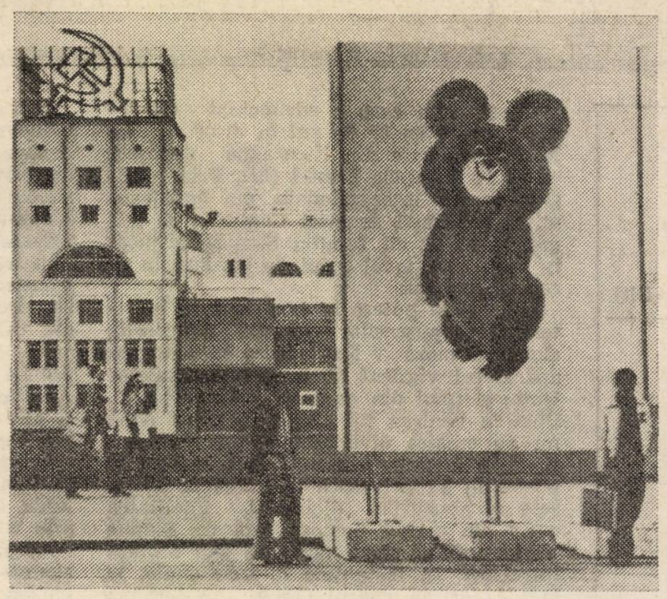

Micuțul și răsfățatul ursuleț Mișa este mascota oficială a viitoarelor Jocuri Olimpice de la Moscova. În zilele recentei „Spartachiade a popoarelor" din U.R.S.S., el a putut fi întîlnit peste tot : pe afișe și placarde, pe suveniruri, ca și în fața hotelului „Rossia" de lîngă Piața Roșie .

Circa 200 de beduini din deșertul Negev au protestat în fața parlamentului israelian împotriva legii ce îngăduie guvernului confiscarea pămînturilor lor fără negocieri prealabile asupra compensațiilor

Sandra Irwin, prima femeie-ofițer în istoria Academiei navale de la Annapolis (S.U.A.), trecînd în revistă un grup de recruți. Ceva mai în vîrstă decît ei, Sandra Irwin are... 21 de ani

Cereale

Producția de grîu și de cereale secundare în întreaga lume va fi inferioară probabil, în 1979, previziunilor existente anterior – se apreciază în ultimul număr al publicației „Perspective alimentare" a Organizației Națiunilor Unite pentru alimentație și agricultură (FAO), care apare la Roma. După toate probabilitățile, ea nu va atinge decît 1 143 miilioane tone, ceea ce înseamnă cu 64 milioane tone (5 la sută) mai puțin decît producția mondială în campania precedentă. Perspectivele producției mondiale de grîu, apreciază publicația, s-au ameliorat întrucîtva în luna iulie; în schimb, în ce privește producția de orez în Extremul Orient, previziunile rămîn incerte, datorită ploilor musonice inegal repartizate. În Sahel, cantitățile de apă căzute pînă acum, de la începutul sezonului ploios, sînt apreciate ca satisfăcătoare.

Esperanto

La încheierea lucrărilor sale, desfășurate la Lucerna, un congres mondial de „esperanto" a chemat organizațiile internaționale să studieze în mod serios o serie de probleme de ordin lingvistic. Limbile puțin folosite, au apreciat participanții, se află astăzi într-o situație dezavantajoasă, comparativ cu celelalte, iar ținerea unor conferințe internaționale implică importante cheltuieli de traducere, în timp ce limba esperanto – ca „limbă mondială" – și-ar fi dovedit eficacitatea de un secol încoace. O.N.U. și U.N.E.S.C.O. le-a fost adresat un apel (de către reprezentanții celor 49 de state participante la congres) pentru soluționarea acestor probleme.

Situație

Autoritățile ugandeze depun eforturi pentru a opri „valul de crime" declanșat în țară de către unele elemente a căror origine nu a fost precizată – menționează agențiile de presă. Într-un discurs radiotelevizat, noul șef al statului, Godfrey Binaisa, a anunțat, astfel, că guvernul va acorda o primă de mărime nespecificată, oricărei persoane care ar putea furniza informații utile pentru prinderea criminalilor. Patrulele de zi și de noapte au fost întărite, de asemenea, pe întreg teritoriul țării. Alături de alte persoane, menționează agențiile de presă, în ultimele săptămîni au fost uciși doi medici de la spitalul Mulago din Kampala, precum și locotenent-colonelul John Wilson Kuhinda, director pentru exercițiile de antrenament în Armata de eliberare națională ugandeză.

Teroriști

O operațiune de amploare a fost declanșată, săptămîna trecută, în Bavaria, de către poliția vest-germană, după unele indicații potrivit cărora în această regiune s-ar ascunde cei mai căutați teroriști din R.F.G., Christian Klar și Rolf Clemens Wagner. Urmăriți îndeosebi după asasinarea președintelui patronatului vest-german, Hanns-Martin Schleyer, în octombrie 1977, cei doi extremiști au fost observați, recent, într-o mașină cu număr străin, scrutînd cu un binoclu mișcarea avioanelor pe aeroportul militar din München.

Baze

La o conferință de presă ținută în capitala Zambiei, cu ocazia participării la recenta reuniune a Commonwealth-ului, președintele Ciprului, Spyros Kyprianou, a arătat că Marea Britanie datorează țării sale 200 milioane lire (peste 100 milioane dolari) pentru utilizarea celor două baze militare pe care le deține în insulă. Această sumă, a precizat șeful statului cipriot, reprezintă echivalentul subvențiilor datorate de către statul britanic din 1965, garantate prin declarația de independență a Ciprului, în schimbul păstrării de către Marea Britanie a suveranității depline asupra bazelor de la Akrotiri și Dhekelia. Din 1965 – se subliniază la Nicosia – Londra nu a mai plătit Ciprului sumele cuvenite pentru exploatarea celor două baze.

Rubrică realizată de Ion Madoșa

Le Monde diplomatique

PARIS

AMERICA CENTRALĂ: RUPTURA DIFICILĂ CU TRECUTUL

O PAGINĂ se întoarce în istoria vechilor dictaturi din America Centrală. Împins în ultimele sale refugii, generalul Somoza s-a cramponat disperat de puterea ce se clătina sub loviturile ofensivei lansate în luna iunie de luptătorii sandiniști. Date fiind semnele de descompunere a regimului său, înregistrate încă din anul 1978, este evident că dictatorul nicaraguan nu și-ar fi putut prelungi atît de mult timp agonia fără un sprijin extern. În această privință, tergiversările Statelor Unite au constituit vreme îndelungată un obstacol în căutarea unei rezolvări mai puțin sîngeroase a situației, cît mai era încă timp pentru aceasta.

Denunțînd violările constante ale drepturilor omului în Nicaragua, guvernul Carter continua să-l susțină pe Somoza. În luna mai, Washingtonul își dădea încă acordul ca Fondul Monetar Internațional să ofere Nicaraguei un împrumut de peste 65 milioane de dolari. Stăpînul de la Managua nu a dus lipsă de mijloace pentru a-și echipa Garda Națională cu arme moderne și a dubla efectivele acesteia, care au ajuns la 13 000 de oameni în mai puțin de un an. Somoza a putut totodată să conteze pe un lobby foarte activ în Statele Unite. La mijlocul lunii iunie, aproape 130 de parlamentari americani cereau încă restabilirea ajutorului militar față de dictatura sa.

Presat de evenimente, Washingtonul a fost obligat să-și schimbe tactica pentru a încerca să salveze ceea ce se mai putea salva. Pentru a nu-și pierde prestigiul, la reuniunea extraordinară a Organizației Statelor Americane, pe care o convocaseră de altfel ele însele, Statele Unite s-au resemnat în final să accepte ceea ce refuzaseră pînă atunci — plecarea lui Somoza și înlocuirea sa cu un guvern democratic.

S-au stabilit contacte cu Guvernul provizoriu de reconstrucție națională, care avea girul Frontului sandinist. Dar revendicările sandiniștilor sînt dificil de împăcat cu genul de democrație pe care Statele Unite îl doresc într-o regiune pe care ele nu încetează să o considere drept zona lor de influență. Ceea ce luptătorii de gherilă vor să împiedice cu orice preț este stabilirea unui „somozism fără Somoza".

Ca și criza care a zdruncinat Guatemala, exact cu 25 de ani în urmă, actualele evenimente din Nicaragua depășesc cu mult granițele acestei țări. Prin ramificațiile lor internaționale, ele angajează viitorul întregii Americi Centrale, cu atît mai mult cu cît familia Somoza a jucat în mod tradițional rolul de gardian în această regiune.

Instalat la putere în anul 1936, prin intervenția pușcașilor marini americani, clanul Somoza a fost vreme îndelungată apărătorul vigilent al intereselor Statelor Unite și unul din garanții statu quo-ului. Pînă la venirea lui Carter la Casa Albă nu au existat divergențe între Managua și Washington, Administrația americană preferînd să privească cu discreție excesele și abuzurile dictaturii, fidelitatea celor din clanul Somoza față de Statele Unite nefiind pusă niciodată sub semnul întrebării. În instanțele internaționale, la O.N.U., ori în cadrul O.S.A., Nicaragua a susținut întotdeauna fără rezerve pozițiile americane. Ea a urmat Statele Unite în războiul din Coreea, s-a raliat în mod firesc sancțiunilor împotriva Cubei și s-a asociat la intervenția de la Santo Domingo din 1965.

În America Centrală, o puternică divergență a opus dictatura nicaraguană regimului moderat din Costa Rica, mai ales după reformele întreprinse spre anii '50 la San José de către președintele Jose Figueres, dușman declarat al lui Somoza. Sub presiunea evenimentelor și a incursiunilor constante ale Gărzii Naționale nicaraguane în interiorul țării sale, președintele Carazo a făcut opțiunea : Costa Rica a fost prima țară latino-americană care a rupt relațiile diplomatice cu dictatura somozistă.

Încurajările date de generalul Somoza adversarilor regimului generalului Torrijos, în special fostului președinte Arnulfo Arias, nu puteau decît să învenineze relațiile dintre Nicaragua și Panama. Nu este deci de mirare faptul că Panama nu și-a ascuns simpatiile față de sandiniști și a fost prima țară care a recunoscut Guvernul provizoriu, creat la 16 iunie de către opoziția nicaraguană.

În Guatemala, Salvador și Honduras, ale căror regimuri autoritare se înrudesc la diferite grade, influența familiei Somoza era cel mai mult simțită. Legăturile personale dintre șefii militari ai acestor patru țări erau și mai puternice prin apartenența lor comună la Consiliul de Apărare Centramerican (CONDECA), creat sub egida Statelor Unite. Prin locul pe care îl deținea aici, generalul Somoza juca în cadrul său un rol proeminent.

Înainte chiar de a izbucni tulburările, manevre comune cu participarea consilierilor americani fuseseră organizate în nordul Nicaraguei, unde se implantaseră nucleele gherilei. În timpul mișcării din septembrie 1978, armata honduriană s-a alăturat Gărzii Naționale nicaraguane împotriva luptătorilor de gherilă de la frontieră. La inițiativa generalului Somoza, președinții celor patru țări membre ale CONDECA au ținut o reuniune secretă, la 30 decembrie, în Guatemala, pentru a analiza „starea subversiunii" în America Centrală. Au mai avut apoi loc și alte întîlniri la cel mai înalt nivel în vederea coordonării luptei antigherilă.

Potrivit Frontului sandinist, forțele CONDECA fuseseră angajate, în luna iunie, în bătăliile de la Rivas, Leon și din alte localități din nordul țării. Trupele honduriene au fost, de asemenea, concentrate la frontiera nicaraguană, în regiunea El Espino. La vremea respectivă, un colonel guatemalez, atașat militar la Managua, a fost făcut prizonier de către sandiniști.

Colaborarea dintre forțele conservatoare din regiune fusese și mai evidentă în timpul crizei guatemaleze din 1954. Atunci, clanul Somoza luase parte activă la răsturnarea guvernului reformist al colonelului Jacobo Arbenz din Guatemala.

Un sfert de veac mai tîrziu, Guatemala încă nu și-a revenit din sfîrșitul brutal al unicei încercări democratice din istoria sa. „Oligarhia guatemaleză schimbă administrația la fiecare patru ani, dar sistemul nu are de ce să-l invidieze pe cel din Nicaragua", ne-a spus Manuel Colom Argueta, fostul primar al capitalei și conducător al stîngii moderate, asasinat în luna martie. „Pentru a-și masca dictatura, a adăugat el, dreapta a inventat un regim de democrație restrînsă care folosește metode represive de tip fascist și legi excepționale, și care a lichidat libertățile civile și politice".

Confruntați cu probleme sociale și cu structuri analoage, militarii din țările vecine au motive întemeiate să se neliniștească de consecințele evenimentelor din Nicaragua. Tensiunile se mențin în Salvador, așa cum a demonstrat-o în luna mai ocuparea ambasadelor Costa Ricăi, Venezuelei și Franței, apoi asasinarea însărcinatului cu afaceri al Elveției. Situația s-a deteriorat și mai mult după alegerea foarte controversată, în februarie 1977, la președinția republicii a generalului Carlos Humberto Romero. În ajunul scrutinului, circa o sută de partizani ai nefericitului candidat al opoziției democrat-creștine, care manifestau împotriva

La Managua, traficul a fost reluat sub supravegherea armatei de reconstrucție

fraudei, au murit în timpul confruntărilor cu forţele de ordine.

La accentuarea manifestărilor populare s-a răspuns printr-o intensificare a represiunii, în timp ce grupurile de gherilă se ridică din ce în ce mai active. Răpirile, asasinatele, masacrele, execuţiile fără multe formalităţi au devenit practici curente şi Salvadorul a intrat în mod progresiv în ciclul infernal al violenţei. O nouă organizaţie de opoziţie, Blocul Popular Revoluţionar, formată din diferite sindicate agricole şi studenţeşti, a jucat un rol de prim ordin în manifestările din ultima vreme. Surprins de evenimente, guvernul generalului Romero pare din ce în ce mai izolat. Biserica nu-l mai menajează, Washingtonul tinde să se distanţeze.

În Honduras, promisiunile făcute de triumviratul urcat la putere în august 1978, de a da un nou impuls reformei agrare, îşi aşteaptă încă rezolvarea. Ocuparea pămînturilor a fost reluată, iar confruntările frecvente dintre ţărani şi forţele de ordine s-au soldat cu morţi. În luna martie, trei muncitori au fost împuşcaţi în timpul unei greve din industria textilă, în timp ce şeful Juntei, generalul Policarpo Paz, anunţa descoperirea unui „complot instigat de elemente criminale". În aceste condiţii, la Tegucigalpa se pune întrebarea dacă militarii îşi vor respecta angajamentul de a organiza alegeri anul viitor, pentru a favoriza revenirea la norme constituţionale.

Nu există nici o îndoială că înlăturarea generalului Somoza de la preşedinţia Nicaraguei va antrena repercusiuni în celelalte ţări din America Centrală. Dar, la fel cum tergiversările lor au contribuit la compromiterea şanselor unei tranziţii mai puţin brutale în Nicaragua, ambiguităţile politice ale Statelor Unite nu facilitează nicidecum o indispensabilă ruptură cu trecutul în America Centrală.

THE OBSERVER
LONDRA

LABURIŞTII ÎN CĂUTAREA UNUI NOU PROFIL

IMAGINEA politicii britanice în următoarea generaţie va rezulta din luptele dintre partidele conservator şi laburist în viitorii doi ani. În timp ce partidul conservator îşi va testa teoriile sale monetariste în practica reală a guvernării, partidul laburist va trebui să-şi caute propriul chip într-un nou climat economic pe care administraţia cea mai de dreapta din ultimii 40 de ani îl va crea. Întrebările care se pun sînt fundamentale : ce fel de partid de stînga, de reforme sociale, de schimbări radicale va avea Marea Britanie ? Care sînt perspectivele electorale ? Cine va conduce la următoarele alegeri ?

Imediat după 3 mai, o adîncă îngrijorare a cuprins partidul laburist. În fapt, era pentru prima oară după 1953, cînd, în alegeri, cele două partide erau despărţite de 2 milioane de voturi. Au fost laburiştii o victimă a schimbărilor sociale fundamentale ? Vor rămîne laburiştii în afara puterii pentru mulţi ani de acum înainte ? Ce îi va face pe oamenii din noile oraşe ale sudului să se reîntoarcă spre laburişti ?

Astăzi, cu un buget nepopular, cu aspre decizii asupra şomajului şi cu un guvern care, în sondaje, se află la cinci puncte în urmă, conservatorii nu mai par deloc invincibili şi moralul laburiştilor a crescut. Dar partidul laburist, dincolo de problemele sale constituţionale curente (în legătură cu revizuirea statutului deputaţilor, cum să se aleagă liderul şi cine să alcătuiască manifestul), nu a rezolvat unele probleme de filozofie şi de natură a sa, care au vechi rădăcini.

Perioada de după înfrîngerea la alegerile din 1959 a lui Hugh Gaitskell a reprezentat 20 de ani duri pentru partidul laburist, chiar dacă acesta a deţinut puterea mai mult de jumătate din acest timp. Gaitskell, atras de programul de la Bad Godesberg al social-democraţilor vest-germani, a declarat proprietatea comună asupra mijloacelor de producţie, distribuire şi schimb drept un mit de care ei trebuie să se distanţeze. Gaitskell a eşuat, iar partidul moştenit de Harold Wilson, în 1963, s-a identificat mai mult cu ideea lui Crosland despre „egalitate", decît cu naţionalizarea. Şi în acest spirit, atît Wilson, cît şi James Callaghan au condus.

Au intervenit şi alte divizări — asupra devalorizării, asupra Pieţei comune, asupra legii sindicale — dar chiar şi ideea „egalităţii" nu a avut un trai liniştit. Conceptul a fost minat de eşecul în a obţine o creştere economică. Fără o creştere economică, miniştrii n-au găsit o cale de a convinge alegătorii lor tradiţionali că salariul social era tot atît de important pe cît lirele din leafa lor. Laburiştii au intrat în ultimele alegeri lăsînd impresia că ar fi favorizat o mişcare uşoară dinspre impozite directe spre impozite indirecte, exact cînd doamna Thatcher susţinea **con brio** o mişcare foarte energică în acest sens.

Partidul laburist a fost întotdeauna un amestec de idealism şi urmărirea interesului personal. A crescut din sindicate şi rădăcinile sale se află adînc în tenacitatea sistemului de clasă britanic.

De ambele părţi ale barierei de clasă, atitudinile nu s-au schimbat. Suspiciunile pe care le-au generat sînt un obstacol major în inovarea industrială şi în creşterea economică ce ar trebui să „ungă" roţile schimbării sociale. Ceea ce s-a modificat este lealitatea de grup în mişcarea laburiştilor. Poate pentru a se adapta clasicei antiteze, starea de spirit a partidului laburist modern nu prea împărtăşeşte din compasiunea metodismului, dar rîvneşte la concepţiile economice ale marxismului. Oricare ar fi motivul, unitatea corpului electoral laburist s-a frînt.

În ceea ce priveşte conducerea partidului, James Callaghan, acum în vîrstă de 67 de ani, va rămîne la cîrmă cît îi va permite sănătatea şi vigoarea. O dezastruoasă şi greşită cotitură la conferinţa de la Brighton, din octombrie, se pare că va fi evitată. Gîndul ascuns că Callaghan poate avea o altă şansă împotriva doamnei Thatcher — poate înainte de 1983—1984 — a trecut multora prin minte. Dar, probabil, chiar Callaghan însuşi va trage concluzia că pînă şi un tînăr septuagenar ar fi prea vîrstnic pentru alegeri moderne. De aceea, deşi retragerea sa nu poate fi prevăzută nu înseamnă că laburiştii nu o vor anticipa şi nu vor discuta despre succesiune. Posibilitatea ca Denis Healey să devină lider este vulnerabilă prin trecerea timpului : cu cît Callaghan va rămîne mai mult, cu atît Healey va fi mai puţin interesat de a fi lider şi cu atît mai puţin va lupta pentru această funcţie. Cei doi au, unul faţă de celălalt, un puternic respect şi există puţine îndoieli că fostului premier nu i-ar place ca fostul ministru de finanţe să-i succeadă.

James Callaghan a crezut de mult timp că nu este datoria sa să-şi aleagă succesorul, ci de a da unui număr de patru-cinci personalităţi experienţa necesară acestei funcţii. Şi a reuşit. Peter Shore a cerut şi a primit dosarul externelor. Acesta ştie că partidul îi cunoaşte capacitatea de a trata problemele economice. Ceea ce îi trebuie constă şi într-o altă calificare majoră. Alţi candidaţi de frunte din „cabinetul fantomă", John Silkin şi Roy Hattersley, au primit proeminente posturi — industrie şi mediul înconjurător. Silkin va fi candidatul acelor membri de stînga ce nu pot merge cu Tony Benn. Şansele lui Hattersley apar numai dacă cele ale lui Healey au scăzut sub 50 la sută.

Oricine va deveni lider, paradoxurile asupra politicii şi tacticii laburiste se menţin ; partidul are nevoie de sindicate, atît pentru îndeplinirea politicii sale, cît şi pentru fonduri, dar aceste sindicate sînt o încertitudine electorală. Unele succese economice modeste ale guvernului Thatcher pot să ducă la o nouă politică laburistă, bazată pe creşterea economică şi unitate/egalitate; dar un eşec conservator care, să zicem, ar spori şomajul la două milioane de persoane, ar îndrepta chiar şi centrul şi dreapta laburiştilor (şi poate chiar pe conservatori) spre protecţionism, o importantă parte a alternativei strategice a stîngii.

John Cole

Montaj alcătuit de „The Observer" cu principalii laburişti : Denis Healey, John Silkin, Roy Hattersley, James Callagan, Tony Benn, Peter Shore

THE FINANCIAL TIMES

„RIVALITATEA DINTRE STRAUSS ŞI SCHMIDT"

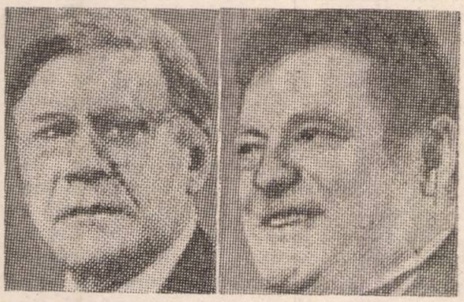

În 1980, alegătorii vest-germani vor trebui să opteze între actualul cancelar, Helmut Schmidt (stînga), şi candidatul opoziţiei U.C.D.—U.C.S. la această funcţie, Franz-Josef Strauss. Germania occidentală se îndreaptă spre o campanie electorală excepţional de dîrză...

SE ÎNDREAPTĂ oare Germania occidentală cu hotărîre spre dreapta, după un deceniu de guvernare social-democrato-liberală ? Oare alegerile generale din anul viitor vor aduce o schimbare de direcţie politică cel puţin la fel de bruscă ca aceea cunoscută de Marea Britanie prin venirea la putere a guvernului conservator al doamnei Margaret Thatcher ?

Nu este greu de găsit dovezi care să confirme acest lucru. Exemplul cel mai elocvent îl reprezintă alegerea lui Franz-Josef Strauss drept candidat al opoziţiei pentru postul de cancelar. O victorie a sa în alegerile din anul viitor ar însemna, desigur, o îndepărtare de la genul de alternativă moderată la politica guvernamentală pe care l-a oferit pînă acum opoziţia. Jubilînd încă după victoria sa electorală în grupul parlamentar al opoziţiei, Strauss a promis că va face tot ce-i va sta în putinţă pentru a înlătura guvernul de coaliţie condus de Helmut Schmidt şi pentru a impune o schimbare politică profundă în Republica federală.

Dar alegerea lui Strauss nu marchează în sine începutul unei orientări spre dreapta în cadrul opoziţiei sau în politica vest-germană. În realitate, această tendinţă există în ţară de multă vreme, dar a devenit acum evidentă într-un mod impresionant pentru politica Germaniei occidentale.

Aceeaşi tendinţă a determinat şi alte schimbări vizibile la Bonn. Noul preşedinte Karl Carstens, recent instalat, este membru al U.C.D. şi un vechi colaborator al lui Strauss. Funcţia de preşedinte nu este o funcţie de partid şi are puteri limitate. Cu toate acestea, preşedintele poate introduce un stil şi poate da un ton care poate influenţa atît pe politicieni, cît şi întreaga ţară. Este deja evident că atitudinea lui Carstens va fi mult mai conservatoare decît cea a predecesorului său, Walter Scheel — fost vicecancelar şi lider al Partidului Liber Democrat (P.L.D.), partenerul mai mic în coaliţia guvernamentală a lui Schmidt. Trebuie reţinut, de asemenea, faptul că noul preşedinte al Bundestagului este Richard Stuecklen, coleg de partid creştin social al lui Strauss. În afară de aceasta, Bundesratul, camera superioară, formată din reprezentanţi ai guvernelor landurilor federale, are de multă vreme o majoritate U.C.D.-U.C.S., care creează adesea dificultăţi în aprobarea legislaţiei guvernamentale.

În aceste condiţii este oare exclus ca aceeaşi tendinţă să-l aducă pe Strauss în postul de cancelar, la sfîrşitul anului 1980?

Sondajele de opinie lasă să se înţeleagă că Strauss are puţine şanse de a fi ales — dar aceste sondaje au fost întreprinse înainte de ascensiunea sa în cadrul U.C.D.-U.C.S., care creează în sine o situaţie cu totul nouă pentru alegători.

Candidatura lui Strauss pentru postul de cancelar a reuşit să unească tabăra guvernamentală mai mult ca orice. Liniile de bătaie sînt cît se poate de clare.

Lucrurile ar fi putut sta însă şi altfel. Dacă Strauss ar fi fost respins de U.C.D., el şi-ar fi putut extinde partidul dincolo de graniţele Bavariei, la care se limitează în prezent, şi-ar fi condus propria campanie electorală şi ar fi căutat sprijinul a cît mai multe grupări cu putinţă. În prezent, există o mulţime de astfel de grupări — de la adepţii reformelor fiscale pînă la adepţii conservării mediului înconjurător — care consideră că preocupările lor nu sînt luate în serios de marile partide.

Nu încape îndoială că Germania occidentală se îndreaptă spre o campanie electorală excepţional de dîrză şi probabil chiar înverşunată.

Este de asemenea evident că nu toate cărţile sînt în favoarea lui Schmidt. Pe plan intern, creşterea economică este mai puternică decît se sconta în acest an, dar previziunile pentru 1980 sînt mai puţin optimiste decît înainte de ultima majorare a preţurilor la petrol. Ultimul lucru pe care l-ar dori guvernul ar fi un declin economic vizibil înainte de alegeri, însoţit de o creştere a inflaţiei. Nu este însă exclus să se întîmple tocmai acest lucru. Rata inflaţiei este deja de circa 4 la sută şi s-ar putea să ajungă aproape de 5 la sută pînă la sfîrşitul anului 1979.

Sînt procente modeste în comparaţie cu etaloanele internaţionale, dar foarte îngrijorătoare pentru vest-germani.

Opoziţia condusă de Strauss va exercita, după cît se pare, presiuni mult mai puternice asupra guvernului decît sub conducerea predecesorului său, nu numai în privinţa acestor probleme interne, ci şi în domeniul politicii externe. Strauss are capacitatea de a se impune atenţiei, el are experienţă (ca şi Schmidt a fost ministru al apărării şi de finanţe), precum şi talent oratoric, manifestîndu-se uneori ca un naţionalist fervent. Este adevărat că lipsa de autodisciplină a acţionat în defavoarea lui, în tot cursul carierei sale îndelungate şi, de altfel, în multe privinţe strălucite.

În orice caz, este greu să subapreciezi dimensiunile ciocnirii dintre aceşti doi vechi rivali. Se pare că nu a mai existat o situaţie identică în Republica federală de la începutul anului 1949, cînd creştin-democratul Konrad Adenauer şi social-democratul Kurt Schumacher s-au înfruntat pentru postul de conducător al statului vest-german.

Jonathan Carr

PROFIL

CHARAN SINGH

primul ministru al Indiei

Noul premier indian, Charan Singh, s-a născut în anul 1902, într-o familie de ţărani din Uttar Pradesh, statul indian cel mai dens populat şi care a dat deja Indiei alţi trei prim-miniştri — Jawaharlal Nehru, fiica sa Indira Gandhi şi Lal Bahadur Shastri.

După studii de drept efectuate în statul natal, Charan Singh aderă la mişcarea de luptă pentru independenţa Indiei.

Ales membru al adunării provinciale a statului Uttar Pradesh, el a deţinut apoi, fără întrerupere, acest mandat între anii 1946 şi 1977, cînd a fost desemnat deputat în parlamentul naţional. A deţinut, de asemenea, în cîteva rînduri funcţia de ministru şi de două ori de prim-ministru în guvernele locale din Uttar Pradesh. Membru al partidului Congresul Naţional Indian, Charan Singh a demisionat din această formaţiune şi, în 1970, a creat o grupare politică proprie,— Bharatiya Lok Dal.

În iunie 1975, în timpul legii marţiale instaurate de Indira Gandhi, a fost arestat şi închis împreună cu fostul premier Morarji Desai şi alte personalităţi politice. Eliberat, a participat, alături de alţi oameni politici din rîndul forţelor de opoziţie, la alcătuirea partidului Janata care a cîştigat alegerile din 1977, îndepărtînd de la putere partidul Congresul Naţional Indian. În guvernul Janata, condus de premierul Morarji Desai, a deţinut funcţia de ministru de interne, din care a demisionat în vara anului 1978. A revenit la scurt timp în guvern ca vicepremier şi ministru de finanţe.

În contextul evoluţiilor politice din India din ultimele săptămîni, o parte din membrii Janata au demisionat din acest partid, alcătuind o nouă formaţiune : Janata-laic. Conducerea noului partid a fost încredinţată lui Charan Singh. La 26 iulie, din însărcinarea preşedintelui Neelam Sanjiva Reddy, Charan Singh şi-a asumat sarcina formării noului guvern indian.

POSTA REDACTIEI

Kiribati

Ioan Ştefan, Braşov. Obţinerea independenţei de către insulele Gilbert — actuala Republică Kiribati — pune capăt unei lungi dispute între Marea Britanie şi cei aproximativ 250 de banabani, foşti locuitori ai insulei Oceanului, una din cele patru componente ale arhipelagului Gilbert. Această dispută a constituit fondul celui mai îndelungat şi costisitor proces din istoria judiciară britanică. Banabanii au obţinut în cele din urmă despăgubiri de aproximativ 7,5 milioane lire din partea guvernelor britanic, australian şi neozeelandez, sumă reprezentînd compensarea pierderilor cauzate de consorţiul anglo-australo-neozeelandez, care exploatează de 75 de ani fosfaţii din insula Oceanului.

Valeria Stancu, Bucureşti. 1. Există o asemenea preocupare. De pildă, guvernul pakistanez a decis înfiinţarea a trei facultăţi de ştiinţă şi tehnologie pentru femei. Ele vor funcţiona în oraşele Peshawar, Lahore şi Karachi.

2. Între Pakistan şi India au continuat să aibă loc întîlniri, la diverse niveluri, între reprezentanţi ai celor două state, întîlniri ce se integrează în procesul de normalizare a raporturilor indo-pakistaneze în conformitate cu prevederile acordului de la Simla. De pildă, la sfîrşitul lunii mai a.c., au avut loc la Delhi convorbiri la nivel de secretari de stat ai afacerilor externe. Ele s-au referit atît la relaţiile bilaterale, cît şi la situaţia din regiune şi la unele aspecte ale evoluţiilor internaţionale. La încheierea întrevederilor, conducătorii celor două delegaţii au apreciat că schimbul de opinii prilejuit de întîlnirea lor de la Delhi a fost foarte util.

V. Dorobanţu, Piteşti. A fost, într-adevăr, publicată o hartă a vulcanilor de pe planeta noastră, activi în ultimii 12 000 de ani. Ar fi vorba de circa 700 de vulcani. Harta, în culori, întocmită de Agenţia Naţională a S.U.A. pentru oceane şi atmosferă, îi localizează pe glob ; ea este însoţită de scurte note privind activitatea vulcanilor şi principalele erupţii. Sînt indicate, totodată, epicentrele principalelor cutremure — de peste 5,5 grade pe scara Richter —, produse între anii 1963—1977.

Florin Chiorcea, Iaşi. Despre New York s-a scris în reportajul „America '79" publicat în nr. 29/1979. Vom avea în vedere celelalte propuneri ale dv.

Petre Dumitrescu, Bucureşti. Shirhan B. Shirhan (în **imagine**), asasinul senatorului Robert Kennedy, are acum 35 de ani. Recent, el a compărut în faţa comisiei pentru reducerea pedepselor şi acordarea libertăţii condiţionate, aşa-numita „Parole Board", din statul California. Comisia a acceptat o reducere a pedepsei sale. Ca urmare a acestei decizii, Shirhan va părăsi închisoarea în noiembrie 1984.

Relaţii Birmania-Bangladesh

Ilie Ionescu, Bucureşti. În prezent, raporturile dintre Birmania şi Bangladesh înregistrează un curs pozitiv, evoluţie pusă în evidenţă prin vizita efectuată la Dacca, în luna iunie a.c., de către preşedintele birmanez, Ne Win. A fost a doua vizită a sa în Bangladesh, prima avînd loc în aprilie 1974. De asemenea, preşedintele Ziaur Rahman a efectuat o vizită în Birmania în iulie 1977. Raporturile economice în continuă creştere dintre cele două ţări au la bază Acordul comercial semnat în 1973 ; de asemenea, între ele există o înţelegere cu privire la serviciile aeriene. În Acordul semnat în iulie 1978 de reprezentanţii celor două state cu privire la repatrierea refugiaţilor birmanezi, care trecuseră graniţa în Bangladesh în cursul anului 1978, este subliniată necesitatea rezolvării paşnice, prin negocieri, a diferendelor dintre state. În baza acordului din 1978 a fost angajat procesul revenirii eşalonate a refugiaţilor în locurile de baştină. În timpul recentei vizite, preşedinţii Ziaur Rahman şi Ne Win şi-au exprimat satisfacţia faţă de modul în care se realizează hotărîrile din iulie 1978. De asemenea, a fost semnat un acord privitor la graniţa dintre cele două state.

Vasile Irimescu, Cluj-Napoca. După ce a intersectat orbita planetei Uranus, pe traiectoria ce o va duce în afara sistemului solar, în spaţiul galactic, sonda spaţială americană „Pioneer 10", lansată în martie 1972, a continuat să transmită, de la aproape 4 miliarde kilometri distanţă de Terra, date privind mediul pe care îl străbate. Această sondă spaţială americană a străbătut, prima, în decembrie 1975, centura de asteroizi dintre Marte şi Jupiter, a transmis primele imagini ale planetei Jupiter şi se aşteaptă ca, în 1987, să depăşească orbita planetei Pluto pe o traiectorie infinită spre spaţiul interstelar. „Pioneer 11", lansată, de asemenea, în 1972, va ajunge, în septembrie, în apropierea planetei Saturn, îndreptîndu-se, apoi, pe o altă traiectorie, spre spaţiul galactic.

Gh. C. Marica, com. Găeşti, jud. Dolj, cod. 1137, doreşte să **cumpere** nr. 27 şi 28 a.c. ale revistei „Lumea". În legătură cu cealaltă întrebare, vă sugerăm să vă adresaţi Centralei difuzării cărţii şi tipăriturilor.

Ing. Ştefan Ispas, Bucureşti. Vă mulţumim pentru observaţiile trimise în legătură cu articolul despre transporturile aviatice ale viitorului.

Vulcanii Africii

Ion Alexandru, Ploieşti. În Africa există 9 000 de vulcani consideraţi a fi printre cei mai frumoşi din lume. Vulcanii din Camerun, Zair, Algeria şi Madagascar, cu cratere care pot atinge un diametru de 30 de km la bază, au o lavă multicoloră şi atrag sute de curioşi veniţi din lumea întreagă. Vulcanii africani sînt relativ tineri : au numai 20 pînă la 30 de milioane de ani, ceea ce înseamnă că fără a fi în activitate permanentă ei sînt susceptibili de a erupe. Ultimii apăruţi sînt încă în activitate (în Zair, Tanzania, Etiopia). De exemplu, un vulcan din Reunion a erupt, numai în secolul XX, de 94 de ori. Tocmai această tinereţe a vulcanilor africani face ca ei să constituie o sursă de energie inestimabilă. Căci la 70 de km sub pămînt, radioactivitatea naturală produce o temperatură de 2 000 grade C, care topeşte rocile transformîndu-le în magmă, iar aceasta tinde să iasă la suprafaţă. Dacă se efectuează forajul cu scopul de a canaliza această căldură, ea poate fi transformată în sursă de energie şi ar putea furniza 100 de miliarde kW pe an.

Eldorado

S. Sticlaru, Cluj-Napoca, Mitul Eldorado-ului, care, secole de-a rîndul, a alimentat fantezia scriitorilor şi istoricilor, devine realitate. Oraşul există, undeva în jungla Amazoniei, în apropiere de oraşul brazilian Manaus. Este concluzia la care a ajuns arheologul Roldao Pires Brandao după ce, recent, a descoperit — la graniţa Braziliei cu Venezuela şi Columbia, într-o vale situată între lanţurile muntoase Gurupira şi Parima pe Rio Negro — trei piramide înalte de circa 150 metri, cu bază patrată şi dispuse simetric. La 180 kilometri nord-est, expediţia condusă de Brandao a descoperit resturile unui oraş abandonat — probabil vestitul Eldorado — cu numeroase deschizături în rocă, ce dau impresia de caverne. Expediţia braziliană, plecată din Manaus la 9 iulie, nu a cercetat, însă, îndeaproape nici piramidele şi nici oraşul, din cauza imposibilităţii de a-şi face drum prin junglă. Au fost fotografiate doar piramidele, de la o distanţă de circa patru kilometri. Este vorba — declară Pires Brandao — de piramide identice cu cele descoperite în Mexic, care „deşi sînt semiacoperite de vegetaţie, nu încape îndoială că sînt construcţii umane". Arheologul brazilian intenţionează să revină la faţa locului — existenţa piramidelor fusese semnalată, acum cîteva luni, de piloţi civili şi militari, care au survolat zona — pentru a descoperi misterul acestei aşezări incaşe. În orice caz, — sînt de părere experţii — locul coincide cu cel descris, la jumătatea secolului XV, de navigatorul Francisco Orellana : Eldorado — ţară în care regele se scaldă într-un lac cu apele aurite şi în care pepitele erau mai numeroase decît orice altă rocă.

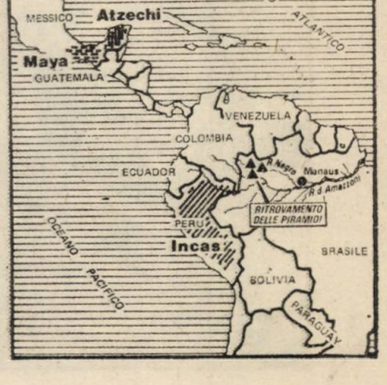

POSTA REDACȚIEI

Expediții circumpolare

Iuliu Dragomir, București. Iată detaliile solicitate cu privire la viitoarea expediție britanică circumpolară, organizată sub patronajul prințului moștenitor Charles și condusă de Ranulph Twistleton — Wykenham Fiennes. Expediția va dura trei ani și va parcurge un traseu de-a lungul meridianului Greenwich. Punctul de plecare și, respectiv, de întoarcere îl constituie localitatea Greenwich din Marea Britanie (conform **hărții** alăturate). Se va pleca la începutul lunii septembrie. Pe uscat, în Europa și Sahara occidentală vor fi folosite autoturisme britanice de teren. O navă cu un echipaj de 12 persoane va transporta expediția pe apă. Pentru traversarea Antarcticii pe la Polul Sud, pe o distanță de 2 600 mile, vor fi folosite autovehicule de transport pe zăpadă. Oceanul Pacific pînă în Alaska va fi din nou străbătut cu ajutorul navei, care va aștepta expediția la punctul terminus al itinerarului transantarctic. Din Alaska, cu bărci de cauciuc cu motor, se va urca pe fluviile Yukon și Mackenzie, iar în zonele ghețurilor polare, pe o distanță de trei mile, vor fi folosite schiurile și din nou autovehiculele pentru zăpadă cu care se vor traversa banchizele de gheață ale Oceanului Înghețat de Nord, pe la Polul Nord. Ultima parte a călătoriei se va desfășura, de asemenea, pe mare, urmînd meridianul Greenwich pînă la punctul de plecare. Dată fiind varietatea extrem de mare a terenului și climei, expediția va dispune de echipamente speciale. O parte dintre membrii expediției vor petrece nopțile polare în apropierea Polurilor Sud și, respectiv, Nord — în adăposturi similare iglourilor eschimoșilor, la temperaturi de sub minus 80 grade. În Oceanul Înghețat de Nord, autovehiculele pentru zăpadă vor fi prevăzute cu pontoane speciale pentru a străbate porțiunile în care apa nu este înghețată și pentru a le împiedica să se scufunde, în cazul în care ghețurile se rup. Membrii expediției vor dispune de îmbrăcăminte specială, vor fi dotați cu poduri portabile de aluminiu și cu frînghii extrem de rezistente, care pot fi fixate fără noduri. În confecționarea acestor echipamente sînt folosite o serie de materiale care se utilizează la echipamentele astronauților. Întrucît peste 1 200 km din traseul expediției va trece prin zone neexplorate, în Antarctica și în Arctica, sînt prevăzute cercetări intense asupra fenomenelor climatice, magnetice, de glaciațiune. Vor fi efectuate studii asupra comportării organismului uman. În ce privește participanții la expediție, sînt de menționat următoarele : în 1972 Ranulph Twistleton — Wykenham Fiennes a început să organizeze expediția și să strîngă fondurile necesare, împreună cu soția sa Virginia, în vîrstă de 32 de ani, care va participa, de asemenea, la expediție. În prezent, nucleul expediției numără șapte persoane, din care trei — respectiv conducătorul expediției și alți doi voluntari — formează echipa care va traversa Antarctica și Arctica. Un pilot va parașuta în anumite puncte previzibile proviziile necesare expediției. Alte două persoane, inclusiv soția șefului expediției, vor participa la taberele polare în cursul staționării expediției, pe timpul celor două ierni polare, în Antarctica și în Arctica. Pilotul avionului, care va parașuta proviziile necesare expediției și căpitanul navei sînt, de asemenea, membri ai expediției. Echipajul navei format din 12 marinari nu este inclus între membrii expediției.

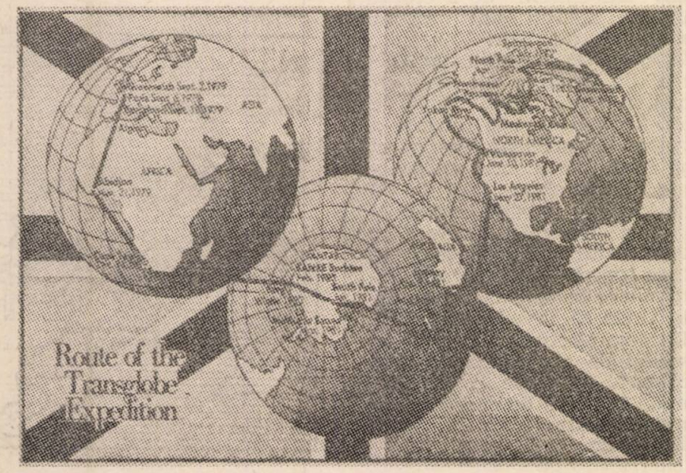

Gh. Drăgușin, Iași. Este adevărat că atît fostul prim ministru indian Morarji Desai, cît și actualul premier, Charan Singh, au fost, în trecut, membri ai partidului Congresul Național Indian (C.N.I.). Morarji Desai a fost singurul premier al Indiei care nu a provenit din statul Uttar Pradesh. Născut în 1896 în statul Gujarat pe coasta de vest a Indiei, Morarji Desai (șef al guvernului indian între martie 1977 — iulie 1979) a luat parte activă la mișcarea indiană de eliberare. După cucerirea independenței, i s-au încredințat o serie de atribuții de responsabilitate întîi locală — în statul Gujarat, apoi în Bombay (azi Maharashtra). În 1956, își asumă primele responsabilități federale. A deținut portofolii ministeriale în guvernele congresiste, conduse de Jawaharlal Nehru și Indira Gandhi. În 1967, a fost numit vicepremier și ministru de finanțe. A demisionat din C.N.I. în 1969 cînd divergențele dintre membrii acestui partid au produs o sciziune. A înființat, împreună cu alți membri dizidenți, partidul Congresul Național Indian (O de la Old).

Mircea Popescu, Rîmnicu Vîlcea. Serialul de televiziune „În spatele ușilor închise" a avut drept punct de plecare fapte reale, petrecute la începutul deceniului.

Ștefan Amanolesei, Bicaz. Nu dispunem de informații mai noi privind activitatea Angelei Davis.

Ion Tănăsescu, Galați. Prin rezoluția 2 777 (XXVI), adoptată la 29 noiembrie 1971, Adunarea Generală a Națiunilor Unite a întîmpinat favorabil Convenția privind responsabilitatea internațională față de daunele cauzate de obiecte spațiale și a cerut guvernelor depozitare să o supună statelor spre semnare și ratificare. Convenția este rezultatul eforturilor întreprinse de O.N.U. pentru a întări cooperarea internațională în domeniul folosirii pașnice a spațiului extraatmosferic. Aceste eforturi au condus la adoptarea Tratatului asupra principiilor care guvernează activitățile de explorare și utilizare a spațiului extraatmosferic de către state (inclusiv Luna și celelalte corpuri cerești) ; a Acordului asupra salvării astronauților, întoarcerii lor și recuperării obiectelor lansate în spațiul extraatmosferic ; la reunirea, în 1968, a Conferinței asupra explorării și utilizării în scopuri pașnice a spațiului extraatmosferic. Produs al unor îndelungate studii ale Comitetului pentru utilizarea în scopuri pașnice a spațiului extraatmosferic și mai ales ale subcomitetului juridic al acestuia, Convenția își propune două obiective : să reglementeze responsabilitatea internațională în cazul unor daune cauzate de obiecte spațiale și să stabilească o procedură de prezentare și soluționare a cererilor de compensare. Convenția prevede, de asemenea, aplicarea acestor dispoziții organizațiilor interguvernamentale internaționale care se dedică activităților spațiale. Elaborarea și adoptarea Convenției reprezintă o etapă importantă în stabilirea progresivă a dreptului internațional, mai ales în domeniul nou al explorării și utilizării spațiului cosmic în scopuri pașnice.

Doru Țugulan, com. Perișani, jud. Vîlcea. Țările din „prima linie" sînt : Zambia, Tanzania, Angola, Botswana și Mozambic. În legătură cu Canalul Panama, vă sugerăm consultarea articolelor publicate în revistă.

Josif Tomin, Piatra Neamț. Republica San Marino se află în centrul peninsulei italice, pe muntele Titano. Statul a fost fondat în secolul al patrulea. Un tratat de prietenie leagă San Marino de Italia din 1862.

Dan Moldoveanu, Cîmpina ; Marian Davidescu, București. Denumirea corectă este „Central Intelligence Agency" — C.I.A.

LUMEA

Redacția și administrația : București, Piața Scînteii nr. 1. Telefon 17 60 10 Internațional 18 50 81. Abonamentele se fac la oficiile poștale, factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții. Cititorii din străinătate se pot abona prin ILEXIM — serviciul import-export presă — Calea Griviței nr. 64–66, P.O.B. 2001, telex 011226, București.

ÎNTREPRINDEREA
COMERCIALĂ
DE STAT
METALO-CHIMICE
CRAIOVA

Vă invită să vizitaţi magazinul de artizanat şí cadouri din str. Unirii nr. 71, unde puteţi găsi un sortiment bogat de cadouri pentru toate ocaziile şi pentru toate vîrstele

STELA

SAPUN DE TOALETA

giuvaer

EXTRAFIN

CATIFELIN

Beauty Soap

SAPUN EXTRAFIN

CONTINE LANOLINA

RALUCA

săpunul epidermelor sensibile

STELA

Întreprinderea STELA produce un larg sortiment de săpunuri de toaletă extrafine, fine și de rufe, săpun hotelier, săpun lichid parfumat și neparfumat, săpun fulgi „STELA", săpun praf industrial, causterit, acizi grași, seu deglicerinat, oleină, stearină.

INTREPRINDEREA

STELA

București, șos. Colentina, nr. 54, sector 2, telefon : 42 59 21.

Lei 2